

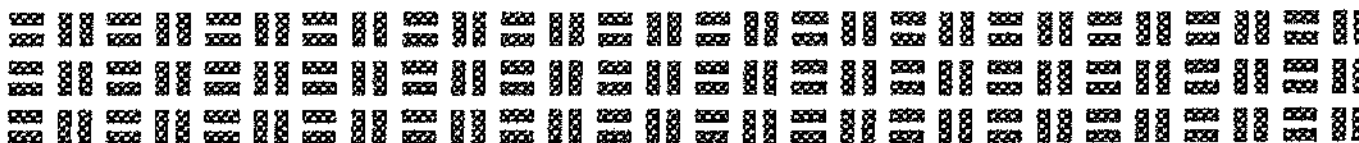
STADSREVISIONEN
www.stockholm.se/revision

Nr 6
November 2007
DNR 421-165/07

Promemoria

STADENS SAMORDNING, UPPFÖLJNING OCH KONTROLL AV EU-PROJEKT

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I "årsrapporter" för nämnder och "granskningspromemorior" för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Särskilda granskningar som sker under året publiceras löpande som "revisionsrapporter" och i vissa fall som "promemorior".

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

STADSREVISIONEN
Revisionskontoret
www.stockholm.se/revision

Besöksadress: Hantverkargatan 3 A, 1 tr
Postadress: 105 35 Stockholm
Telefon: 08-508 29 000
Fax: 08-508 29 399

Kommunstyrelsen

STADENS SAMORDNING, UPPFÖLJNING OCH
KONTROLL AV EU-PROJEKT

Revisionskontoret har i enlighet med årets revisionsplan granskat stadens samordning, uppföljning och kontroll av EU-projekt.

Granskningsresultatet redovisas i bifogade promemoria, som har behandlats i revisorsgrupp 1 den 19 november 2007.

Enligt vår mening behöver den centrala uppföljningen av stadens EU-projekt förbättras.

Promemorian överlämnas härmed till kommunstyrelsen för yttrande senast den 15 januari 2008.

På revisoreernas vägnar

Bengt Akalla
Ordförande

Stefan Rydberg
Sekreterare

Sammanfattning

Revisionskontoret har granskat stadens samordning, uppföljning och kontroll av EU-projekt. År 2006 fick staden in 35,5 mnkr i bidrag. År 2006 var ett mellanår då flera projekt avslutades. EU har en ny budgetperiod för 2007- 2013 och antalet ansökningar förväntas öka.

Ny organisation

Fr o m år 2007 finns en ny organisation och inriktning för det internationella arbetet. Inom stadsledningskontorets internationella avdelning, har ett EU-sekretariat inrättats för bevakning av EU-initiativ och program att söka bidrag ifrån. Enligt revisionskontorets bedömning finns det nu en god organisatorisk bas för samordning av EU-arbetet.

Formerna för central uppföljning av EU-projekt behöver förbättras

Enligt revisionskontoret finns det fortfarande brister vad gäller samordning och uppföljning av stadens EU-projekt. Det finns inte ännu en fungerande rutin för rapportering från den lokala nivån till den centrala nivån om planerade EU-projektansökningar. Vidare är det en brist att samtidigt som en ny stor ansökningsomgång är på gång, har inga beslut fattats vad gäller nytt styrdokument för det internationella arbetet. Revisionskontoret vill betona vikten av att i kommande riktlinjer ta in hur staden centralt ska få en bättre uppföljning av planerade och pågående EU-projekt. EU kommer också att begära in en översikt över vilka projekt som pågår inom de olika programmen från medlemsstaterna. Stadsledningskontoret bör kunna redovisa motsvarande för staden.

Ett sätt att styra upp rapporteringen till stadsledningskontoret/Stadshus AB om planerade EU-projekt kan vara att begära in en kopia på nämnds-/styrelsebeslut eller delegationsbeslut om ansökan om bidrag. För detta krävs att nämnderna/styrelserna tydligare reglerar beslutsfattandet om ansökan om bidrag. Krav på detta skulle kunna ingå i ett styrdokument för det internationella arbetet.

Vidare rekommenderas att stadsledningskontoret i anvisningarna för verksamhetsberättelsen begär en redovisning av måluppfyllelse och andra erfarenheter från avslutade EU-projekt för att centralt få en uppföljning av nyttan med EU-projekten.

Intäktsfinansiering av EU-sekretariatets projektstöd försvårar samordning och kvalitetssäkring

Fullmäktiges beslut att intäktsfinansiera projektstödet kan innebära en risk att stadsledningskontoret frångår sig en naturlig ingång för att på ett tidigt stadium få kännedom om vilka EU projekt som är på gång. Genom att kvalitetssäkra ansökan och även se möjligheter till samordning med liknande projektförslag kan chanserna öka att en ansökan beviljas bidrag från EU.

STADSREVISIONEN
REVISIONSKONTORET

Det behövs anvisningar för den ekonomiska redovisningen

Stadsledningskontoret bör ta fram anvisningar för projektredovisningen. Nämndernas ekonomiavdelningar bör vidare ge projektledarna mer stöd vid budgetering av EU-projekten och hur redovisningen bör läggas upp, för att underlätta rapporteringen till EU.

INNEHÅLL

Sid

1	Revisionsuppdraget	1
1.1	Bakgrund.....	1
1.2	Syfte och omfattning.....	1
2	Kort om EU:s stöd till projekt 2007-2013	2
2.1	EU:s stöd till regional utveckling och sammanhållning.....	2
2.2	EU:s stöd till visst område/tema.....	3
2.3	Ansökan om stöd från EU.....	4
3	Stadens riktlinjer för EU – arbete	4
4	Stadens organisation för det internationella arbetet	5
4.1	Projektet EU i vardagen.....	5
4.2	Nyorganisation för det internationella arbetet.....	6
5	Resultat från granskningen vid nämnder och bolagsstyrelser	7
5.1	Beskrivning av granskade nämnders pågående EU-projekt.....	7
5.2	Finns det en fastställd beslutsordning för deltagande i EU-projekt?.....	9
5.3	Finns det en koppling mellan EU-projektets mål och stadens mål om verksamhetsutveckling?.....	10
5.4	Finns det en tydlig återrapportering av EU-projektens ekonomi och måluppfyllelse inom staden?.....	10
5.5	Budgeteras och redovisas kostnader och intäkter på ett enhetligt sätt? 10	
5.6	Vilket ekonomiskt åtagande har staden i pågående EU-projekt?.....	11
5.7	Finns det en samordning av EU-projekt inom staden?.....	11
5.8	Revisionskontorets kommentarer.....	12
6	Uppdraget att utfärda revisionsintyg i externa projekt	14
6.1	Bakgrund.....	14
6.2	Revisionskontorets ställningstagande.....	15

1 Revisionsuppdraget

1.1 Bakgrund

Staden driver ett antal EU-projekt som delfinansieras av EU. År 2006 erhöll stadens förvaltningssektor 35,5 mnkr i bidrag från EU.

Revisionskontoret har vid utfärdande av revisionsintyg för EU-projekt konstaterat att deltagande i projekt som delvis finansieras med EU-medel ibland innebär betydande administration för de förvaltningar som deltar. Risk finns också att projekten blir dyrare än kalkylerat, vilket medför kostnader för staden. 1999 genomförde revisionskontoret en särskild granskning av stadens arbete med EU-projekt. Bristande stöd till projektledare och olikheter i sättet att redovisa EU-projekt är iakttagelser som revisionskontoret uppmärksammar även idag.

Revisionskontoret får alltmer förfrågningar om att revidera EU-projekt eller andra externt finansierade projekt. Detta aktualiserar frågan om revisionskontoret mer regelmässigt ska ta på sig sådana uppdrag och upprätta en organisation för detta.

Mot denna bakgrund har en översiktlig granskning av stadens arbete med EU-projekt tagits upp i revisionsplanen för 2007/2008.

1.2 Syfte och omfattning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om staden har säkra rutiner för samordning och kontroll av EU-projekt. Granskningen ska också ge underlag för ställningstagande om revisionskontoret mer regelmässigt ska ta på sig uppdrag att utfärda revisionsintyg för EU-projekt och andra externt finansierade projekt.

Följande frågeställningar har ingått i granskningen:

- Finns det en koppling mellan EU-projektets mål och stadens mål om verksamhetsutveckling?
- Finns det en tydlig rapportering av EU-projektens ekonomi och målfyllelse inom staden?
- Redovisas kostnader och intäkter på ett enhetligt sätt?
- Vilket ekonomiskt åtagande har staden i pågående EU-projekt?
- Finns det en samordning av EU-projekt inom staden?
- Bör revisionskontoret mer regelmässigt ta uppdrag att utfärda revisionsintyg för externt finansierade projekt?

Granskningen har avgränsats till samordning, uppföljning och kontroll av EU-projekt. Stadens övriga arbete inom EU ingår inte i denna granskning. Den verifierande granskningen har genomförts genom ett urval av fem pågående projekt

vid KS/stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialtjänstnämnden, stadsdelsnämnder som samarbetar i ett projekt och stadsbyggnadsnämnden. Härutöver har en översiktlig kartläggning genomförts vad gäller pågående projekt inom bolagssektorn. Revisionskontoret har också intervjuat Stockholms Hamm AB som har haft EU-projekt.

2 Kort om EU:s stöd till projekt 2007-2013

EU:s mål med att stödja projekt finansiellt är att främja EU:s utveckling inom olika samhällssektorer. Till exempel har EU:s forskningsprogram målsättningen att förbättra EU:s industriella konkurrenskraft och EU:s miljöprogram syftar till att utveckla och genomföra EU:s miljöpolitiska mål.

En del av programmen kan vara geografiskt avgränsade som t ex de regionalpolitiska programmen. Andra program är inte geografiskt bundna men kan vara avgränsade till insatser inom ett visst område/tema som forskning, hälsa, miljö, informationsteknik, jordbruk, kultur och näringsliv.

I EU:s nya långtidsbudget (2007- 2013) har flera program för bidrag till projekt fått kraftigt utökade anslag.

2.1 EU:s stöd till regional utveckling och sammanhållning

Den nya programperioden 2007-2013 innebär stora förändringar av strukturen och inriktningen på regionalstöden jämfört med tidigare. Nya mål och program har börjat gälla. De nya målen för regionalstödet är:

1. konvergens (minska skillnader mellan välmående och eftersatta regioner)
2. regional konkurrenskraft och sysselsättning
3. europeiskt territoriellt samarbete

Stödet inom mål 1 utgör 81 % av EU:s regionalstöd. Sverige kan söka stöd inom mål 2 och 3. Medlen kommer från följande två strukturfonder:

- Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) – Regionalfonden
- Europeiska socialfonden (ESF)

För att genomföra åtgärder inom mål 2 "*regional konkurrenskraft och sysselsättning*" i Sverige finns åtta regionala strukturfondsprogram, varav Stockholms län har fått ett. Avsatta medel uppgår till 338 mnkr. Nationell medfinansiering tillkommer. Programmet för Stockholm fokuserar på tre insatsområden:

- utveckla storstadens innovativa miljöer

- företagsutveckling
- tillgänglighet, t ex kommunikationer.

Åtgärder inom målområdet som finansieras via Socialfonden (ESF) är t ex åtgärder som motverkar och förhindrar arbetslöshet och åtgärder som utvecklar det mänskliga kapitalet. Ett motsvarande nationellt program för statsbidrag till kommunerna finns också.

Ett *regionalt strukturfondspartnerskap i Stockholms län* har inrättats för genomförandet av länets regionalfondsprogram samt för nationella socialfondsprogrammet. Den 20 juni 2007 utsågs Erik Langby, kommunalråd i Nacka, till ordförande för regionalt strukturfondspartnerskap i Stockholms län. Förutom ordföranden har åtta förtroendevalda representanter för kommuner och landsting utsetts samt företrädare för arbetsmarknadens parter, länsstyrelsen m fl. Från Stockholm stad har miljöborgarrådet Ulla Hamilton och skolborgarrådet Lotta Edholm utsetts samt Catharina Tarras-Wahlberg.

Partnerskapets huvuduppgift är att prioritera mellan ansökningar om projektstöd till länet från regionalfonds- och socialfondsprogrammen. Partnerskapet har en samordnande funktion, för att se till att insatserna i de båda strukturfondsprogrammen samverkar. Prioriteringarna ska vara bindande för förvaltningsmyndigheternas beslut som i detta fall är NUTEK.

Mål 3 "*europiskt territoriellt samarbete*" ska stärka utvecklingssamarbetet mellan regioner i olika medlemsländer. De gränsregionala program där Stockholm län ingår är Mellersta Östersjön/central Baltic (Interreg IVA). Övriga län är Gotland, Gävleborg, Uppsala, Stockholm, Södermanland, Västmanland, Örebro och Östergötland. Därutöver omfattar programmet regioner i Södra Finland/Åland, Estland och Lettland. EU:s stöd till programmet uppgår till 900 mnkr. Nationell medfinansiering tillkommer. Programmet samordnas via Finland.

2.2 EU:s stöd till visst område/tema

7:e ramprogrammet för *forskning och utveckling* är EU:s största program. I budgeten för 2007-2013 har EU avsatt 460 mdkr för hela perioden, vilket är en kraftig höjning jämfört med föregående period. Programmet ska bidra till "inrättandet av ett kunskapsbaserat samhälle". Inom detta program konkurrerar medlemsstaterna på lika villkor till skillnad från många andra program. Stockholms stad bedriver sedan flera år miljöbilsprojekt inom ramen för tidigare ramprogram och det finns även IT-projekt inom äldreomsorgen som får stöd genom tidigare ramprogram.

Det finns också en rad andra program med EU-bidrag till olika områden/teman som informations- och kommunikationsteknik, kultur, näringsliv och hälsa.

2.3 Ansökan om stöd från EU

Ansökan om stöd från EU kan liknas vid ett anbudsförfarande. Beviljas ansökan, sker det i konkurrens med andra och bidragsmottagaren kan därför inte under projektets gång göra större förändringar i projektets inriktning och budget. Mycket tid måste därför läggas ned på utformningen av en ansökan och projektbeskrivningen behöver vara i stort sett klar redan i samband med ansökan. EU eftersträvar att flera medlemsstater samarbetar i projekten, utom när det gäller projektstöd från regionalfondsprogrammen.

I regel kräver EU medfinansiering. Det betyder att projekten delvis måste vara nationellt finansierade. EU bidrar vanligtvis med 50% av medlen som behövs till ett projekt.

En ansökan om EU-stöd till projekt har olika vägar in i EU. Vissa av EU:s stöd administreras direkt av berört generaldirektorat i kommissionen (t ex forsknings- och utvecklingsprogrammet), medan andra stöd sköts av myndigheterna i medlemsländerna t ex regionalfondsprogrammen.

Fr o m år 2007 kommer EU begära in en översikt över vilka projekt som pågår inom de olika programmen från medlemsstaterna. Det är näringsdepartementet som har fått uppgiften att hämta in denna information från respektive myndighet med informationsansvar för EU-programmet.

3 Stadens riktlinjer för EU – arbete

I *fullmäktiges budget 2007* anges att "det är viktigt att staden tar en aktiv del i, och har en funktionell organisation för, att vara en viktig aktör i det europeiska arbetet". Stockholm skall vara en aktiv och synlig stad på den internationella arenan. Europa och framför allt norra Europa är prioriterat".

I *fullmäktiges budget för 2008* anges ingen särskild inriktning för det internationella arbetet. Inte heller finns strategin för omvärldsbevakning och för EU - arbetet upptagen i budgeten under bilagan med styrdokumenterna.

År 1997 beslutade fullmäktige om en *strategi för omvärldsbevakning och för arbete inom EU*. År 2000 reviderade fullmäktige strategin. De förändringar som

då gjordes gällde främst den interna organisationen för arbetet och ansvarsfördelningen.

Den modell för EU-arbete som stadens strategi för arbetet i EU bygger på är att vissa nämnder och förvaltningar får ansvar för bevakning och informationshantering inom utpekade sakområden (miljö, trafik, stadsbyggnad, socialtjänst, utbildning och kultur). De ansvariga för respektive sakområde tillsammans med stadsledningskontoret bildar nätverket *Europaforum*. Syftet med Europaforum är att förenkla och effektivisera arbetet med att hämta in och förmedla EU-information till verksamheterna. Stadsledningskontoret fick också uppdraget att 2 ggr/år rapportera om stadens arbete inom ramen för Europaforum till kommunstyrelsen.

Vidare beslöt fullmäktige att samtliga nämnder och bolag ska utse EU-samordnare för kontakterna med Europaforum.

I strategin pekas också ett antal sakområden ut som grund för prioriteringar i stadens EU-arbete. Sådana områden var:

- IT/Informationssamhället
- Miljö
- Östersjösamarbete
- Storstadsfrågor.

I strategin fick stadsledningskontoret också ansvaret för att ta fram nödvändig kompetensutveckling och arbetsredskap såsom databas för pågående och planerade EU-projekt i staden.

Ett arbete pågår med översyn av mål- och riktlinjer för det internationella arbetet. Inriktningen är att nämnders och bolagsstyrelsers internationella arbete ska bidra till att stödja verksamheterna i att uppfylla sina mål för verksamhetsutvecklingen.

4 Stadens organisation för det internationella arbetet

4.1 Projektet EU i vardagen

Under år 2004 genomfördes en förstudie av stadens EU-arbete för att få en helhetsanalys av hur staden arbetar med EU frågor. Förstudien aktualiserades också av att i november 2004 blev Stockholm invald i styrelsen för Eurocities, som är en sammanslutning av de större städerna i Europa. Detta var också en anledning till att det var viktigt att få ett bättre grepp om stadens EU-arbete. Analysen visade att endast 2% av relevanta EU-initiativ hade uppmärksamrats av de organisationer som är satta att bevaka frågorna för stadens räkning. Förstudien visa-

de också att det fanns en dålig koppling mellan stadens egna utvecklingsstrategier och sökta bidrag ur EU:s fonder och program.

Utifrån förstudien genomfördes en huvudstudie 2005-2006 under namnet "EU i vardagen". Syftet var att ta fram förslag till hur staden bör organisera EU-arbetet. Inom projektet genomfördes också riktade utbildningar i projektarbete inom EU.

Slutsatserna från huvudstudien var att staden behöver en central funktion som utifrån god kunskap om EU:s beslutfattande och ur ett kommunalt perspektiv fångar upp och kategoriserar kommande beslut och föreslår stadsledningen hur prioritering ska göras och hur samordning ska ske. Ytterligare en anledning till att bevaka EU-initiativ är för att kunna påverka utformningen av EU:s fonder och program. Detta blir allt viktigare eftersom nationella utvecklingsmedel ofta samordnas med EU:s.

Andra slutsatser från "EU i vardagen" var att kommunens verksamheter behöver tillgång till projektstöd, någon som kan kvalitetssäkra en projektansökan då det krävs specifik kunskap för att upprätta en sådan och att det är svårt att upprätthålla denna kunskap ute i verksamheterna.

Huvudstudiens förslag var att inrätta en central stödfunktion för både policyfrågor och EU-projekt, på det sätt som prövats under projektiden. Inrättandet av en central stödfunktion ska bidra till en ändamålsenlig bevakning och underlag för påverkan av EU-initiativ samt till en effektiv användning av EU-medel.

4.2 Ny organisation för det internationella arbetet

Organisationen för internationella frågor har setts över med utgångspunkt från resultaten från projektet "EU i vardagen". Fr o m 2007-01-01 inrättades en permanent enhet "EU internationella sekretariatet" inom internationella avdelningen med 6 medarbetare, varav 2 handläggare helt arbetar med EU-frågor.

Sekretariatet har till uppgift att bevaka olika EU - initiativ om förslag på nya policies etc. Efter genomgång av vilka EU-initiativ som kan vara relevanta för staden skickas dessa till berörda förvaltningar och bolag för kännedom, konsekvensanalys och beslut om eventuell påverkansarbete ska ske utifrån EU-initiativen.

Sekretariatet ska också bevaka olika program som Sverige kan söka medel från till olika EU-projekt. Sedan ska detta matchas mot vad staden vill göra. En av EU-handläggarna svarar för stöd till nämnder som ska söka EU-bidrag. I enlighet med direktiv i fullmäktiges budget 2007 har denna funktion gjorts intäktsfri-

nansierad. Det innebär att om en ansökan som sekretariatet har varit med och stött beviljas bidrag, debiteras berörd nämnds verksamhet för den tid sekretariatet har lagt ned på ansökan.

Övriga uppgifter som sekretariatet har är att vara sekretariat för stadsövergripande organ där staden är medlem (bl a Eurocities, Metropolis, m fl) samt KS:s internationella beredning. Sekretariatet ska också vara kanslifunktion för stadens interna EU-nätverk Europaforum (ca 20 tjänstemän från stadens verksamheter ingår). Sekretariatet ska upprätta två rapporter per år till kommunstyrelsen över aktiviteterna inom Europaforum och stadens EU-projekt.

5 Resultat från granskningen vid nämnder och bolagsstyrelser

5.1 Beskrivning av granskade nämnders pågående EU-projekt

Inledningsvis ska sägas att granskningen har genomförts i en brytningsperiod mellan EU:s gamla och nya budgetperiod. Flertalet EU-projekt har eller är på gång att avslutas och nya projekt enligt EU:s budget 2007-2013 har inte kommit igång ännu. Urvalet blev därför begränsat till de nämnder som fortfarande har pågående projekt eller något nystartat projekt.

KS/SLK:S PERSONALSTRATEGISKA AVDELNING

Personalstrategiska avdelningen (PAS) inom stadsledningskontoret bedriver ett nystartat EU-projekt kallat "Seniorkompetens" tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Östermalm, Bromma och Hässelby-Vällingby. Projektkoordinators är Paris och övrig partner är Frankfurt. Projektet vänder sig till personer som är 50 år och äldre med akademisk examen eller med kvalificerade yrkeserfarenheter och som idag uppbär försörjningsstöd. Projektet ligger väl i linje med fullmäktiges uppdrag i budget 2007 att "genomföra särskilda projekt för att hjälpa stockholmarna från bidrag till arbete". Budgeten för Stockholm uppgår till 5,6 mnkr varav staden finansierar 2 mnkr bestående av den tid som socialsekreterarna i berörda stadsdelsförvaltningar lägger ner på projektet.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Nämnden har sedan många år tillbaka drivit ett flertal EU-projekt med inriktning på miljöanpassade fordon och drivmedel. Sedan 1994 har miljöbilsarbetet en politisk referensgrupp. För närvarande pågår två större EU-projekt rörande miljöbilar, nämligen EU-projektet BEST (etanol) och Biogas Max med inriktning på biogas. Båda projekten ska pågå till årsskiftet 2009/2010. Nämnden bedriver också andra EU-projekt inom nämndens verksamhet.

Det största projektet, BEST projektet, har Stockholm som koordinator. Ett stort antal städer i och utanför Europa ingår. Den totala projektbudgeten för Stockholms del (inkl koordinationen) uppgår till 17,3 mnkr. EU-projektet som helhet (inkl alla partners) har en total budget på 164 mnkr.

SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN

Socialtjänstnämnden deltar tillsammans med ett stort antal utvecklingspartners och projektdeltagare/medfinansiärer i ett EU-projekt – "Samverkan mot trafficking". Det övergripande syftet med projektet är minskad människohandel och en fortsatt utveckling av samverkan om insatser för personer som är utsatta för människohandel. "Hela människan" - kyrkornas gemensamma sociala arbete är stödmottagare och ansvarig för den ekonomiska redovisningen gentemot EU. Socialtjänstförvaltningens prostitutionsenhet deltar som utvecklingspartner och bidrar till finansieringen genom att avsätta egen arbetstid med mellan 1000 – 1200 timmar under projektiden. Projektperioden är juni 2005 till maj 2008 och projektets totala budget uppgår till 23 mnkr.

STADSDELSNÄMNDERNA

"Kravmärkt yrkesroll" är ett EU-projekt inom programmet Växtkraft Mål 3 som ingår i Europeiska socialfonden (EFS). Sex kommuner samverkar i projektet. Huvudprojektledaren finns i Haninge kommun. I Stockholm ingår fd stadsdelsnämnderna Vantör, Hägersten och Liljeholmen. Projektet är en fortsättning på ett tidigare projekt "Modellarbetsplatser". Det nu aktuella projektet arbetar vidare med kompetensinventering och kompetensutveckling. Målet är att implementera framtagen utvecklingsmodell inom hela äldreomsorgen för att stärka yrkesidentitet och självkänsla hos medarbetarna.

Projektbudgeten för del 1 Kompetensanalys som avslutades 2006 uppgick till 2,9 mnkr. För del 2 Kompetensutveckling, får stadsdelarna full ersättning för utbildningskostnaderna, exklusive vikariekostnader. Preliminärt uppgår ersättningen till 3,1 mnkr.

STADSBYGGNADSNÄMNDEN

Stadsbyggnadskontoret har deltagit i flera EU-projekt. Under åren 2003 till 2006 har stadsbyggnadskontoret deltagit i INTEREG III B med projektet "Metropolitan Areas+" som syftar till att skapa förutsättningar för en flerkärnig region och för mellankommunalt samarbete. Områdena Skärholmen/Kungens Kurva och Ulvsunda/Sundbyberg har varit pilotprojekt. Arbetet avslutades våren 2006. Berlin, Oslo, Vilnius m fl ingick i projektet. Projektets största nytta har stadsbyggnadskontoret haft av samarbetet med kommunerna Huddinge och Sundbyberg. Från att tidigare haft ett tidvis skyligt samarbetsklimat, är man nu likvärdiga parter i en gemensam utveckling.

BOLAGSSEKTORN

Revisionskontoret har ställt frågan om vilka EU-projekt som pågår inom koncernen Stockholm Stadshus AB. Under år 2006 pågick fyra EU-projekt. Stockholm Vatten AB hade två projekt, dvs Gårdsstödet för viltåkrar och torpängar samt Hipcon avseende verktyg för effektivare avloppsprocesser. Inom Stockholms Hamn bedrevs arbetsmarknadsutbildningar. Inom Stockholm Business Region AB finns projektet Baltic Metropole Interreg avseende samarbete med baltiska länder kring innovationsutveckling. Under 2006 fick bolagssektorn in 500 tkr i EU-bidrag.

En intervju genomfördes med representanter för Stockholms Hamn AB. Vid granskningen konstaterades att urvalet från internationella avdelningens databas över pågående EU-projekt inte stämde vad gäller bolaget. Bolaget hade inte något pågående EU-projekt. Däremot hade ett litet projekt (New Hansa) avslutats år 2005. Bolaget har däremot långt framskridna planer på samarbete med större hamnar i Östersjöområdet, men det är ännu oklart om Stockholm får EU-bidrag för sitt deltagande. I tillämpliga delar har granskningens frågeställningar stämts av med bolaget.

5.2 Finns det en fastställd beslutsordning för deltagande i EU-projekt?

En nämnd (*MHN*) har interna riktlinjer för det internationella arbetet (beslutsgång etc). Här är beslutsgången den att om EU-projektet faller inom nämndens verksamhetsprogram kan förvaltningen lämna in en ansökan. Faller det tänkta projektet utanför verksamhetsprogrammet men ändå anses vara av stor nytta ska först nämnden besluta om ansökan ska lämnas in. Någon särskild delegation avseende ansökan om externa projekt har inte tagits in i delegationsordningen, utan förvaltningen följer delegationen avseende beloppsgränsen för inköp av rutinmässig beskaftenhet.

SbN har för avsikt att ta fram interna riktlinjer för det internationella arbetet efter att staden har beslutat om nya riktlinjer för det internationella arbetet. Förvaltningschefen beslutar om ansökan av externa projektmedel enligt nämndens delegationsordning. Det finns ingen beloppsgräns.

Angående projekten inom *Hägersten/Vantör/Liljeholmen* – har förvaltningschefen skrivit under ansökningarna. Anmälan har sedan skett i efterhand till i nämnden. På motsvarande sätt har det varit inom *SotN*. Berört borgarråd har hållits informerad. Ingen av nämnderna har delegerat beslutanderätten att ansöka om externa medel exempelvis EU-bidrag.

Vid *SLK(PAS)* var det personaldirektören efter godkännande från stadsdirektören som tecknade kontraktet med EU. Inom stadsledningskontoret har respektive avdelningschef rätt att ansöka om externa medel för beslutade projekt- och utvecklingsarbeten.

Stockholms Hamn AB följer beslutsgången enligt instruktionen för arbetsfördelning mellan styrelsen och vd. Här har de externa projekt som bolaget varit engagerat i rymts inom den löpande verksamheten.

5.3 Finns det en koppling mellan EU-projektets mål och stadens mål om verksamhetsutveckling?

De granskade nämndernas fyra projekt hade alla en tydlig koppling till stadens inriktningsmål i fullmäktiges budget.

5.4 Finns det en tydlig rapportering av EU-projektens ekonomi och måluppfyllelse inom staden?

Löpande rapportering om pågående EU-projekt sker antingen genom ett årligt ärende till nämnden (SbN) eller summariskt i verksamhetsplanen/ verksamhetsberättelsen. I t ex Hägersten har projektet också presenterats för nämnden vid ett särskilt tillfälle.

Däremot varierar det hur slutrapporteringen av EU-projekt behandlas i nämnden. I vissa fall tas ett särskilt ärende upp i nämnden. Det är vid behandling av verksamhetsberättelsen som staden centralt kan få en återkoppling av måluppfyllelse och övriga erfarenheter av EU-projektet. Vid dessa tillfällen kan också beslut behöva tas om disposition av eventuella kvarvarande EU - medel hos nämnden. Om medlen ska återredovisas till EU eller staden beror på hur nyttjandet av stadens medel har sett ut under projekttiden¹.

5.5 Budgeteras och redovisas kostnader och intäkter på ett enhetligt sätt?

Beroende på vilket program projektet får bidrag ifrån finansierar EU mellan 35-75 % och i något fall upp till 100% av ett projekts budgeterade kostnader. Vilka kostnader som EU finansierar varierar också, t ex varierar det i vilken mån kostnader av overhead-karaktär täcks av bidraget.

Granskade förvaltningar och Stockholms Hamn uttrycker alla utom miljöförvaltningen att nämnden/styrelsen begärt för lite medel i ansökan om EU-bidrag. Redan i ansökan måste budgeten och projektbeskrivningen vara väl genomarbe-

¹ Eftersom stadens bidragsdel inte får periodiseras till nästkommande år, används oftast anslagsmedel först t ex hos MHN.

tad, eftersom ansökan ska ses som ett anbud som konkurrerar med andra inlämnade ansökningar. Om ansökan sedan beviljas, är det mycket svårt att revidera budgeten och i vissa fall även svårt att omdisponera medlen mellan olika kostnadsposter.

Alla projekt som har ingått i denna granskning hade löpande administrativt stöd, men det är få projekt som har mer kvalificerat ekonomiskt stöd, t ex för beräkning av budget, bedöma OH-kostnader etc.

Miljöförvaltningen har en mer förfinad modell för beräkning av kostnader för debiterbar tid och overheadkostnader än övriga. I t ex BEST projektet är OH-kostnaden 66% på lönekostnaden. Trafikkontoret som kommer att delta i ett annat EU-projekt med miljöförvaltningen har beräknat OH-kostnaden till 30% på lönekostnaden.

Samtliga granskade förvaltningar utom socialtjänstförvaltningen uppger att man har lagt upp projektkoder i ekonomisystemet Agresso. Även socialtjänstförvaltningen särredovisar men inte m h a projektkoder. Oftast begär dock EU en detaljerad redovisning som avviker från nämndens/bolagets redovisning. För att undvika för mycket manuellt arbete vid den ekonomiska rapporteringen har miljöförvaltningen förfinat projektredovisningen och lagt upp koder för delprojekt som svarar mot EU:s krav på redovisning. Intern uppföljning sker också i Excel.

De granskade förvaltningarna har någon typ av tidredovisning (Excel eller direkt i Agresso).

Det har genomgående varit överordnad chef till projektledaren som attesterat kostnaderna i projekten.

5.6 Vilket ekonomiskt åtagande har staden i pågående EU-projekt?

I stadens årsredovisning år 2006 framgår att staden erhöll 35 mnkr i EU-bidrag till förvaltningssektorn. Revisionskontoret har begärt in uppgifter från bolagssektorn som år 2006 fick in 0,5 mnkr i bidrag från EU. Vilket ekonomiskt åtagande staden har i pågående projekt finns det däremot ingen tillförlitlig rapportering för. Den bilaga som stadsledningskontoret begär in i samband med verksamhetsberättelsen för externt finansierade projekt skulle kunna utvecklas för detta ändamål.

5.7 Finns det en samordning av EU-projekt inom staden?

Under 2005/2006 bedrevs ett projekt "EU i vardagen" för att förbättra stadens övergripande arbete med EU-frågor. EU i vardagen har legat till grund för SLK:s nya organisation från 2007 för internationella frågor.

När det gäller bevakning och samordning av EU-initiativ finns det en organisation för detta. Internationella avdelningens EU-sekretariat bevakar EU-initiativen och har ett etablerat nätverk Europaforum med utvalda tjänstemän inom staden som representerar olika sakområden.

Däremot när det gäller samordning och uppföljning av EU-projekt har staden ännu inte hittat bra former för detta. Stadsledningskontoret har i en genomförd utvärdering konstaterat att systemet med utsedda EU-samordnare hos förvaltningar/bolag inte har fungerat.

Det finns ett centralt projektstöd fr o m 2007, men denna tjänst är villkorad, dvs om projektet beviljas EU-bidrag, debiteras projektet för den tid som lagts ner på ansökan. En viss avvaktande hållning till att använda projektstödet har konstaterats hos förvaltningarna, eftersom stadsledningskontoret kommer att ta betalt för tjänsten om ansökan blir beviljad.

Enligt uppdrag från kommunstyrelsen ska internationella avdelningen rapportera två gånger per år om aktiviteter inom Europaforum och om stadens EU-projekt. Någon rapportering för andra halvåret 2006 har ännu inte redovisats för kommunstyrelsen.

5.8 Revisionskontorets kommentarer

År 1999 genomförde revisionskontoret en särskild granskning avseende stadens arbete med EU-projekt. Då förordade revisorerna en sammanhållen EU-funktion med uppgift att samordna och följa upp EU-arbetet i staden med uppdraget att också ge konsultativt stöd till förvaltningar och bolag. Olika organisatoriska lösningar har prövats sedan dess.

Ny organisation

Fr år 2007 finns en ny organisation och inriktning för det internationella arbetet. En enhet inom stadsledningskontorets internationella avdelning har inrättats för att samordna EU-arbetet i staden. Enheten svarar för bevakning av EU-initiativ och program som kan vara aktuella för staden att söka bidrag ifrån. Enheten har anordnat utbildningsaktiviteter inom ramen för projektet "EU i vardagen" och ger projektstöd. Det finns därmed en enligt revisionskontorets bedömning en god organisatorisk bas för samordning av EU-arbetet inom staden.

Formerna för central uppföljning av EU-projekt behöver förbättras

Enligt revisionskontoret finns det fortfarande brister vad gäller samordning och uppföljning av stadens EU-projekt. Det finns inte ännu en fungerande rutin för rapportering från den lokala nivån till den centrala nivån om planerade EU-projektansökningar.

Vidare är det enligt revisionskontoret en brist att samtidigt som en ny stor ansökningsomgång är på gång, har inga beslut ännu fattats vad gäller ett nytt styrdokument för det internationella arbetet. Av fullmäktiges budget 2008 framgår inte heller några prioriteringar vad gäller det internationella arbetet. Revisionskontoret vill betona vikten av att i kommande riktlinjer ta in formerna för hur staden centralt ska få en bättre uppföljning av planerade och pågående EU-projekt. Fr o m 2007 kommer EU begära in en översikt över vilka projekt som pågår inom de olika programmen från medlemsstaterna. Stadsledningskontoret bör kunna redovisa motsvarande information för staden. Kommunstyrelsen har tidigare begärt att få en tydligare information om vilka projekt som pågår inom staden. En sådan har dock inte kunnat lämnas.

Ett sätt att styra upp rapporteringen till Stadsledningskontoret/Stockholms Stadshus AB om planerade EU-projekt kan enligt revisionskontoret vara att begära in en kopia på nämnds-/styrelsebeslut eller delegationsbeslut om ansökan om EU-bidrag. För detta krävs att nämnderna tydligare reglerar beslutsgången för ansökan om bidrag från EU i sina delegationsordningar. Sådana riktlinjer skulle kunna ingå i ett styrdokument för det internationella arbetet. Revisionskontoret anser att det finns skäl att styra upp beslutsgången eftersom EU-projekten kräver medfinansiering och att nämnderna binder resurser för i regel fler år framåt. Riktlinjerna för det internationella arbetet förutsätts även gälla bolagsstyrelserna. Vad gäller beslutsfattandet om EU-projekt kan detta regleras tydligare i bolagens arbetsordningar.

Vidare bör stadsledningskontoret i anvisningarna för verksamhetsberättelsen begära en redovisning av måluppfyllelse och andra erfarenheter från avslutade EU-projekt för att centralt få en uppföljning av nyttan med EU-projekten. Eventuella beslut om kvarvarande medel från EU kan också behöva tas vid tillfället för slutrapportering.

Det finns inget fungerande IT-system för rapportering

En databas med information om planerade och pågående EU-projekt i staden har utvecklats inom internationella avdelningen i enlighet med EU-strategin från år 2000 men har ännu inte kunnat läggas ut på stadens intranät på grund av tekniska och administrativa problem som inte EU-sekretariatet råör över. Revisionskontoret anser att det är angeläget att detta arbete prioriteras.

Intäktfinansiering av EU-sekretariatets projektstöd försvårar samordning och kvalitetssäkring

EU-sekretariatet har idag svårigheter att få kännedom om planerade och pågående EU-projekt inom staden. Det har förekommit att flera nämnder söker bidrag för likartade projekt och därmed konkurrerar staden med sig själv om EU-bidrag, istället för att samordna projekten till ett större projekt och öka stadens

chanser att få EU-bidrag beviljade. Formkraven är också stora på en projektansökan. En ansökan kan förkastas på grund av relativt små misstag, varför en kvalitets-säkring av projektansökan är värdefull och ökar chanserna att ansökan beviljas. Att upprätta en ansökan är mycket tidsödande och det är därför också viktigt att öka chanserna att projekten beviljas bidrag. Mot den bakgrunden kan intäktsfinansieringen av projektstödet ifrågasättas. Det finns en risk enligt revisionskontoret att stadsledningskontoret frånhänder sig en naturlig ingång att på ett tidigt stadium få kännedom om vilka EU projekt som är på gång.

Det behövs bättre anvisningar för den ekonomiska redovisningen

Utifrån kontorets tidigare erfarenheter från upprättande av revisionsintyg och även utifrån vad som framkommit i denna granskning, anser revisionskontoret att stadsledningskontoret bör ta fram anvisningar för projektredovisningen bl a att projektkoder ska användas och regler avseende periodisering fastställs. Revisionskontorets erfarenheter är också att projektledarna behöver mer stöd från ekonomiavdelningarna vad gäller budgetering av EU-projekt och hur redovisningen bör läggas upp för att underlätta rapporteringen till EU. Hur underlagen till redovisningen ska vara dokumenterade och ordnade för att underlätta revisionen inför lämnande av revisionsintyg behöver också förtydligas. Revisionskontoret anser också att nämndernas ekonomiavdelningar ska kontrollera i ansökan gjorda beräkningar i budget (t ex beräkningar för debiterbar tid och eventuella overheadkostnader).

Den blankett som användas i bokslutet för rapporteringen i verksamhetsberättelsen över erhållna bidrag för externa projekt, skulle kunna utvecklas så att stadens ekonomiska engagemang i EU-projekt tydligare framgår.

6 Uppdraget att utfärda revisionsintyg i externa projekt

6.1 Bakgrund

I vissa program (bl a fr o m 6:e forsknings- och utvecklingsprogrammet) har EU uttryckligen sagt att revision ska genomföras varje år och intyg ska lämnas tillsammans med upprättad årlig redovisning. Revisionen ska utgå från den redovisningspraxis som gäller i respektive land och för den organisation den gäller. I flera andra program (t ex Interregionala program) finns krav på årliga revisionsintyg. Stadens förvaltningar deltar också i andra externt finansierade projekt såsom statliga bidrag till klimatinvesteringsprojekt (KLIMP-bidrag) och bidrag från andra statliga organ t ex inom kultursektorn vilka också alltmer kräver årliga revisionsintyg.

Revisionskontoret har då och då fått förfrågningar om att åta sig uppdrag att granska olika projekt och utfärda revisionsintyg. I mån av tid har revisionskontoret tagit på sig sådana uppdrag. Eftersom kraven på årliga revisionsintyg ökar, så får revisionskontoret alltmer förfrågningar om kontoret kan ta på sig denna

typ av uppdrag. Revisionskontoret behöver därför ta ställning till om kontoret mer regelmässigt ska ta på sig denna typ av uppdrag och i så fall avsätta särskilda resurser.

6.2 Revisionskontorets ställningstagande

Revisionskontoret har i den årliga granskningen av nämnderna konstaterat att det är naturligt att stadsrevisionen också granskar nämndernas projekt med extern finansiering. Därmed får kontoret bli en insyn i hur nämndernas interna kontroll fungerar även i dessa avseenden.

Revisionskontoret har därför för avsikt att från år 2008 avdela resurser för att mer regelmässigt kunna åta sig denna typ av uppdrag. Vid utfärdande av revisionsintyg kommer kontoret att tar betalt för revisionsarbetet, eftersom EU avsätter särskilda medel för revision.

Revisionskontoret har för avsikt att ta fram en checklista som stöd för EU – projektledarna över vad som bör finnas som underlag till redovisningen inför revision av projekt.

Lars-Erik Örsing
Enhetschef

Maria Assarsson
Projektledare

Staffan Brunberg
Revisor

